

Innhold

Kapittel 1

Innledning	9
Teknologi erstatter mennesker	10
Forskningsfunn fra Lindås-prosjektet.....	10
E-helse i Norge	13
Brukerhistorier.....	17
«Inger» 80 år	18
«Jan» 62 år.....	20
«Per» og «Kari» i 50-årene.....	21

Kapittel 2

Begrepsavklaringer	23
Brukerbegrepet i e-helse.....	25
Begrepsbruk innen e-helse/digital helse	26
Digital helse (<i>digital health</i>)	26
E-helse (<i>eHealth</i>)	27
Velferdsteknologi (<i>telecare</i>)	27
Digital hjemmeoppfølging (<i>telehealth</i>).....	33
Hjemmesykehus (<i>hospitals at home</i>) (HaH).....	36

Kapittel 3

Å forstå teknologibegrepet	38
Det helhetlige teknologibegrepet.....	40
Teknikk.....	41

Kunnskap	42
Organisasjon.....	44
Produkt.....	45

Kapittel 4

Samfunnet og behov for teknologi.....	50
Helsepolitiske føringer	52
Historisk helsepolitisk bakgrunn.....	53
Samfunnsutviklingen de siste 50 årene.....	56
Helsetjenesten i Norge	57
Ulik tilgang til helsetjenester.....	58
Kompetansebehovet	59
Den eldre i dag er annerledes enn tidligere generasjoner.....	60
Kunstig intelligens i helse- og omsorgstjenesten.....	63

Kapittel 5

Hjemmets betydning og helsepolitikk	65
Innledning.....	65
Hjemmets ukrenkelighet	66
Hjem for meg og hjem for deg	68
Hjemmets helseeffekt.....	69

Kapittel 6

Innføring i grunnleggende teknologiforståelse.....	72
<i>Thomas Aasebø, Geir Omar Berland og Mari Synnøve Berge</i>	
Systemoversikt og teknologibegreper	72
Sentralenheten i boligen	72
Sensorer.....	73
Tilstander	74
Generelt om trådløs kommunikasjon.....	75
Wifi.....	76
Satellittkommunikasjon.....	77
Satellittbasert lokalisering.....	77
Kommunikasjon over mobilnettet	78
Mobilnettets rolle i lokalisering.....	79
Videre utvikling av mobil kommunikasjon.....	79
Lyn og overspenning.....	80
Proprietære systemer og standarder	81

Kryptering.....	83
Velferdsteknologisk knutepunkt.....	84
Norsk helsenett.....	85

Kapittel 7

Teknologienes funksjon i den praktiske bruk..... 86

Thomas Aasebø, Geir Omar Berland og Mari Synnøve Berge

Boligens sentralenhet	86
Forskjellig nivå på enhetene	86
Lokaliseringsteknologi	87
Utendørs lokalisering.....	87
Innendørs lokaliseringsteknologi.....	88
Digitalt tilsyn	89
Medisineringsstøtte.....	90

Kapittel 8

Situasjonsanalyse: fra behov til bestilling..... 91

Thomas Aasebø, Geir Omar Berland og Mari Synnøve Berge

Brukerhistorier beskriver behov	91
Tjenestemottaker.....	92
Boligen	93
Aktører i e-helseløsninger	93
Funksjonelle og ikke-funksjonelle egenskaper	94
Ikke-funksjonelle egenskaper	95
Funksjonelle krav og tilstandsmaskin.....	96
Boolsk logikk.....	97
Utforming av regler	99
Fra brukerhistorie til bestilling.....	100
Brukerhistorien om Inger sett med teknologiøyne.....	101
Nattevandring.....	107
Test av bestilling.....	108
Testprosedyre	109

Kapittel 9

Brukergrensesnitt og design..... 112

Bygger på det kjente	113
Språk.....	114
Brukerperspektiv – hvem er brukeren?	116

Baileys modell	117
Brukervennlighet	119
Anvendelighet	121
Virkningsfullt	122
Enkelt å lære	122
Tilfredsstillende	125
Tilgjengelighet	125
Synlighet og mapping	126
Affordance	127

Kapittel 10

Teknologiaksept – og tilpasning (adapt)	130
Entanglement theory	131
Viktige vurderinger i e-helse	133
Ressurser i samhandling mellom teknologi og tjenestemottaker	134
Forventninger og forestillinger	136
Redsel knyttet til håndtering av teknologi	137
Betydningen av kontekst og kompleksitet	137

Kapittel 11

Kunstig intelligens	140
Lovregulering av KI	146
Ressurser for KI i Norge	147

Kapittel 12

Etikk og personvern	148
Etikk	148
Personvern og e-helseløsninger	150

Referanser	151
-------------------------	------------

Om forfatterne	163
-----------------------------	------------

Stikkordregister	164
-------------------------------	------------